

รูปแบบการประหยัดต้นทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดขอนแก่น

The Patterns of Cost Saving of Poultry Farmers in Khonkaen Province

ลักขณ โยดแคล้ว¹, นฤมล อริยพิมพ์²

Lugkhano Yodklaw¹, Naruemol Ariyapim²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและเสนอรูปแบบการประหยัดต้นทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดขอนแก่น โดยเลือกใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) เพื่อนำการวิจัยเชิงคุณภาพมาช่วยอธิบายผลการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่จดทะเบียนฟาร์มในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 81 ฟาร์ม ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) มีต้นทุนรวมต่อปีเท่ากับ 7,718,170 บาท เป็นต้นทุนคงที่ 283,474 บาท และต้นทุนผันแปร 7,434,696 บาท 2) รูปแบบประหยัดต้นทุน ด้านต้นทุนคงที่ พบว่าควรประหยัดเรื่อง เงินเดือนพนักงาน โดยใช้แรงงานในครัวเรือนและด้านต้นทุนผันแปร พบว่าควรประหยัด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ค่าน้ำ โดยการขุดบ่อน้ำเก็บกักน้ำฝนขุดเจาะน้ำบาดาลแทนการใช้น้ำประปา 2) ค่าไฟฟ้า โดยใช้ระบบโซลาร์เซลล์ทดแทนเปลี่ยนขนาดหลอดไฟแบบประหยัดไฟลดอุณหภูมิการใช้พัดลมใช้กังหันปั่นไฟฟ้าโดยใช้พลังลมใช้มูลไก่มาหมักเป็นแก๊สใช้ผลิตไฟฟ้าระบบไฟฟ้าใช้ระบบอัตโนมัติควบคุมการเปิดปิดการติดตั้งระบบไฟฟ้าสลับแบบฟีนปลา 3) ค่ายาและวิตามินโดย เว้นการให้ยาและวิตามิน 3-4 วัน จึงมาให้ใหม่และ 4) ค่าอาหาร ควรลดปริมาณอาหารที่ให้ต่อวันน้อยลงพอเหมาะ

คำสำคัญ: รูปแบบการประหยัดต้นทุน, เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่

¹ อาจารย์ประจำ, สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 199/19 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000 โทรศัพท์; 043-222959-61 ต่อ 526, 081-7397744 E-mail: lugkhano.yod@neu.ac.th

² อาจารย์ประจำ, สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 199/19 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000 โทรศัพท์; 043-222959-61 ต่อ 526, 086-4509783 E-mail: naruemol.ari@neu.ac.th

¹ Lecturer, in Accounting Faculty of Business Administration, North Eastern University. 199/19 Tambon Mueang, Amphur Mueang, Khon kaen.

² Lecturer, in Accounting Faculty of Business Administration, North Eastern University. 199/19 Tambon Mueang, Amphur Mueang, Khon kaen

Abstract

The purposes of this research were to analyze the cost and to present the patterns of cost saving of laying hen farmers in Khon Kaen province. This research was Mixed Method Research using qualitative research to help explain the results of quantitative research. The multi-stage random sampling was used for the sample group which was the 81 laying hen farmers who registered for a farm in Khon Kaen province. The instrument used in this research was structured interview. The statistics used to analyze data was percentage, mean, and standard deviation. The research results showed that 1) The total cost per year was 7,718,170 baht, the fixed cost was 283,474 baht and variable cost was 7,434,696 baht 2) The patterns of cost saving for the fixed cost was found that the employee salaries should be saved and substituted with family labor, and the patterns of cost saving for the variable cost was found that it should be saved in four aspects : 1) water: construct artesian wells or rain retaining well instead of water supply 2) electricity: use solar cell, change light bulbs and use saved light bulbs, reduce temperature on fans by using wind turbine generator, use chicken dung in producing gas to generate automatic electric system to control opening and closing time, install serrated alternating electric system 3) medicine and vitamin : feed drugs and vitamins 3-4 days per one time and 4) food: reduce and put an appropriate amount of food per day.

Keywords : patterns of cost saving, Poultry Farmers

บทนำ

สมาคมผู้ผลิต ผู้ค้าและส่งออกไข่ไก่ กล่าวถึง ภาพรวมอุตสาหกรรมไข่ไก่ของโลกและ ไทย 2552 – 2556 (สมาคมผู้ผลิต ผู้ค้าและส่งออกไข่ไก่, 2557) ได้นำเสนอปริมาณการผลิตไข่ไก่ของโลก โดยเรียงลำดับจากประเทศที่มีการผลิตมากที่สุด ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา อินเดีย เม็กซิโก ญี่ปุ่น และประเทศไทย อยู่ในลำดับที่ 24 ปริมาณการส่งออกไข่ไก่ของโลกที่สำคัญ เรียงตามลำดับสัดส่วนโลก ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ ร้อยละ 23 ตุรกี ร้อยละ 16 โปแลนด์ ร้อยละ 11 เยอรมัน ร้อยละ 9 มาเลเซีย ร้อยละ 9 และประเทศไทย อยู่ในลำดับที่ 32 ร้อยละ 0 กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวถึง การเลี้ยงไก่ไข่ (กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2557) ในอดีตการเลี้ยงไก่ไข่ในประเทศไทย มีการเลี้ยงตามบ้านเล็กๆ น้อยๆ เพื่อ

กินเนื้อกินไข่ คือ เลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติให้ไก่อาศัยตามใต้ถุนบ้าน ชายคา โรงนา และต้นไม้ พันธุ์ไก่ที่เลี้ยงจะเป็นไก่พันธุ์เมือง เช่น ไก่แจ้ ไก่กู่ และไก่ตะเภาในปี พ.ศ. 2467 หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤษดากร ได้นำไก่พันธุ์เล็กฮอร์นมาเลี้ยงแบบทันสมัย เพื่อการค้าเป็นครั้งแรก แต่การเลี้ยงไก่ไม่พัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจากในสมัยนี้ไม่มีวัคซีนและยาเพื่อป้องกัน และรักษาโรคไก่ในปี พ.ศ. 2484 สำหรับประเทศไทย เมื่อพิจารณาการเลี้ยงไก่จำแนกตามประเภท (สาริตรี บุญเพชร, 2557) พบว่ามีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ทั้งหมด 48,217 ราย มีไก่ไข่ จำนวน 52,950,672 ตัว โดยเลี้ยงอยู่ในพื้นที่เขตที่ 2 มากที่สุด (นครนายก ปราจีนบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา จันทบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว ระยอง ชลบุรี) จำนวน 21,055,062 ตัว (ร้อยละ 39.76) และพบในจังหวัดฉะเชิงเทรามากที่สุด โดยมีฟาร์มไก่ไข่

ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์ม จำนวน 156 ฟาร์ม (ปศุสัตว์จังหวัดขอนแก่น, 2558) พบว่า ในจังหวัดขอนแก่นมีเกษตรกรผู้จดทะเบียนฟาร์มไก่ไข่ 7 อำเภอ ทั้งหมด 102 ฟาร์ม ได้แก่ อำเภอเมืองจัตวีร์ อำเภอพระยืน อำเภอน้ำพอง อำเภอภูเวียงอำเภอชุมแพ อำเภอกระนวน อำเภออุบลรัตน์ จึงกล่าวได้ว่าการเลี้ยงไก่ไข่เป็นสัตว์เศรษฐกิจที่เลี้ยงง่าย เหมาะสมกับเกษตรกรมากที่สุด

ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่อง รูปแบบการประหยัดต้นทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดขอนแก่น วิเคราะห์ต้นทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ เพื่อเป็นประโยชน์กับเกษตรกรสามารถวางแผนถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงไก่ไข่และสามารถคำนวณหาจุดคุ้มทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนได้ ตลอดจนให้เกษตรกรเล็งเห็นถึงความสำคัญของการวางแผนต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่ รวมไปถึงเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรวางแผนทางการผลิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์หาต้นทุนของการเลี้ยงไก่ไข่
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบการประหยัดต้นทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดขอนแก่น

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จดทะเบียนฟาร์มในจังหวัดขอนแก่น รวม 7 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองจัตวีร์ จำนวน 68 ราย อำเภอพระยืน 17 ราย อำเภอน้ำพอง 9 ราย อำเภอภูเวียง 1 ราย อำเภอชุมแพ 3 ราย อำเภอกระนวน 3 ราย อำเภออุบลรัตน์ 1 รายรวม จำนวน 102 ฟาร์ม

กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ที่จดทะเบียนฟาร์มในจังหวัดขอนแก่น ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random sampling) ขั้นที่หนึ่งใช้สูตรของทาคิยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง 81 รายขั้นที่สองคำนวณสัดส่วนตามอำเภอประกอบด้วยอำเภอเมืองจัตวีร์ 54 ราย อำเภอพระยืน 13 ราย อำเภอน้ำพอง 7 ราย อำเภอภูเวียง 1 ราย อำเภอชุมแพ 3 ราย อำเภอกระนวน 3 ราย อำเภออุบลรัตน์ 1 ราย

วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจ้าของฟาร์มและได้นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถามเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่ได้ผ่านการตรวจสอบของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพมาช่วยอธิบายผลการวิจัยเชิงปริมาณและวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไป วิธีการและขั้นตอนในการเลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรของผู้เลี้ยงไก่ไข่

เกษตรกรของผู้เลี้ยงไก่ไข่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.5 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.8 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 96.3 มีประสบการณ์ระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.25 จำนวนไก่ไข่ที่เลี้ยงในฟาร์มของเกษตรกร อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 ตัว คิดเป็นร้อยละ 48.75 ปริมาณไข่ไก่ที่ได้รับต่อวันของเกษตรกร อยู่ระหว่าง 5,501-10,000 ฟอง คิดเป็นร้อยละ 41.25 ชนิดอาหารที่ใช้เลี้ยงไก่ไข่ของเกษตรกรให้อาหารผสม คิดเป็นร้อยละ 51.3 ให้อาหารวันละ

2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ให้ปริมาณอาหารผสมระหว่าง 1,001-1,500 คิดเป็นร้อยละ 46.34 ให้ปริมาณอาหารอัดเม็ดระหว่าง 1,001-1,500 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 43.59 ได้ทำวัคซีน คิดเป็นร้อยละ 100 ทำวัคซีน นิวคาสเซิล คิดเป็นร้อยละ 100 ได้ทำวัคซีน หลอดลมอักเสบ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำวัคซีน ฝีดาษ คิดเป็นร้อยละ 51.3 ทำวัคซีนหวัด คิดเป็นร้อยละ 63.8 ไม่ทำวัคซีน มาเร็กซ์ คิดเป็นร้อยละ 52.5 ทำวัคซีน อหิวาห์ คิดเป็นร้อยละ 62.5 ไม่ทำวัคซีน กัมโบโร คิดเป็นร้อยละ 46.3 มีรายได้ระหว่าง 500,001-1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.25 รายได้จากการขายแม่ไก่ปลดระหว่างต่อรุ่น 600,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 73.75

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์ต้นทุนของการเลี้ยงไก่ไข่

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนในการเลี้ยงไก่ไข่มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2,821,248 บาท ประกอบด้วย ค่าก่อสร้างโรงเรือนและอุปกรณ์ในการเลี้ยงต่อหลัง 2,683,682 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.14 อุปกรณ์ไฟฟ้า 94,463 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.35 กระบะใส่ไข่ 30,487 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.08 เครื่องพ่นยา 6,278 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.22 ถังเก็บน้ำ 5,243 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.18 และที่ตักอาหาร 1,095 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.18 ค่าใช้จ่ายในการซื้อพันธุ์ไก่ไข่ต่อรุ่น 1,659,308 บาท ต้นทุนในการลงทุนในการเลี้ยงไก่ไข่ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร มีต้นทุนรวมต่อปีเท่ากับ 7,718,170 บาทเป็นต้นทุนคงที่ 283,474 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.67 ประกอบด้วย เงินเดือนพนักงาน 61,572 บาท ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ 221,902 บาท และต้นทุนผันแปร 7,434,696 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.32 ประกอบด้วยค่าสาธารณูปโภค 272,088 บาทค่าอาหาร6,990,480 บาทค่ายาและวิตามิน 172,128 บาท

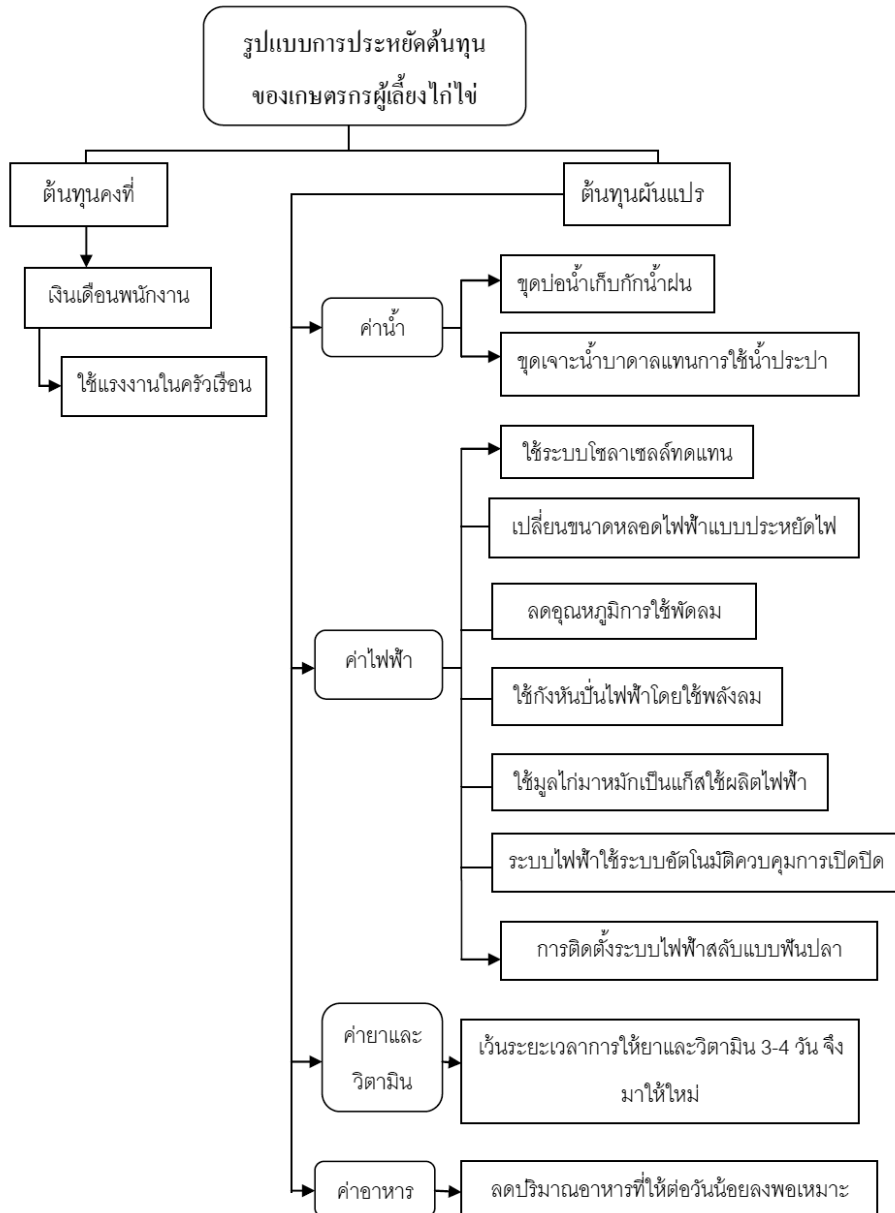
ตอนที่ 3 ผลของการสนทนากลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่

การสนทนากลุ่ม ในวันที่ 20 กันยายน 2558 เวลา 13.00น. – 16.00 น. โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน 7 คน ประกอบด้วยเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จำนวน 6 ราย และนักวิชาการจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดขอนแก่น 1 ราย ผลพบว่า ในเรื่องของต้นทุนการผลิตไก่ไข่ ได้มีการเสนอให้มีการลดต้นทุนในเรื่องดังต่อไปนี้ การลดราคาอาหารลง ใช้แรงงานในครัวเรือน ลดค่ายาและวิตามิน ใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ ขุดบ่อน้ำเก็บกักน้ำฝน ขุดเจาะน้ำบาดาลแทนการไ้ ใช้น้ำประปา ใช้ระบบโซลาเซลล์ทดแทน เปลี่ยนขนาดหลอดไฟฟ้าแบบประหยัดไฟลดอุณหภูมิการใช้พัดลมใช้กังหันปั่นไฟฟ้าโดยใช้พลังงานลมใช้มูลไก่มากกว่าเป็นแก๊สใช้ผลิตไฟฟ้าระบบไฟฟ้าใช้ระบบอัตโนมัติควบคุมการเปิดปิดการติดตั้งระบบไฟฟ้าสลับแบบพินปลา เว้นระยะเวลาการให้ยาและวิตามิน 3-4 วันจึงมาให้ใหม่ แนวทางการเสนอในครั้งนี้เพื่อนำไปเป็นแนวทางนำไปใช้ประโยชน์ ในการบริหารจัดการฟาร์มเพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่สามารถเพิ่มผลผลิต นำคำแนะนำจากนักวิชาการและข้อเสนอเพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะเหล่านั้นไปปรับปรุง เพื่อนำเสนอรูปแบบการประหยัดต้นทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อไป

ตอนที่ 4 รูปแบบการประหยัดต้นทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดขอนแก่น

จากผลการสนทนากลุ่ม (Focus group) ทำให้ได้ รูปแบบการประหยัดต้นทุนโดยแยกตามต้นทุน ดังนี้

รูปแบบที่ 1 แสดงการลดต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่

จากรูปแบบที่ 1 แสดงรูปแบบการประหยัดต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่

ต้นทุนคงที่ ควรประหยัดเรื่อง เงินเดือนพนักงาน โดยใช้แรงงานในครัวเรือน

ต้นทุนผันแปร ควรประหยัด 1) ค่าน้ำ โดยการ ชุดบ่อน้ำเก็บกักน้ำฝนชุดเจาะน้ำบาดาลแทนการใช้น้ำประปา 2) ค่าไฟฟ้า โดยใช้ระบบโซลาเซลล์ทดแทนเปลี่ยนขนาดหลอดไฟฟ้าแบบประหยัด

ไฟลดอุณหภูมิการใช้พัดลมใช้กังหันปั่นไฟฟ้าโดยใช้พลังลมใช้มูลไก่มาหมักเป็นแก๊สใช้ผลิตไฟฟ้า ระบบไฟฟ้าใช้ระบบอัตโนมัติควบคุมการเปิดปิด การติดตั้งระบบไฟฟ้าสลับแบบพินปลา 3) ค่ายาและวิตามินโดย เว้นการให้ยาและวิตามิน 3-4 วัน และ 4) ค่าอาหาร ควรลดปริมาณอาหารที่ให้ต่อวันน้อยลงพอเหมาะ

อภิปรายผล

1) จากผลการวิจัยจะเห็นว่าการลงทุนในการเลี้ยงไก่ไข่มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2,821,248 บาทและมีต้นทุนในการเลี้ยงต่อปีเท่ากับ 7,718,170 บาทดูจากต้นทุนในการเลี้ยงไก่ไข่ส่วนที่จ่ายมากที่สุดคือ ค่าอาหารที่มีจำนวน 6,990,480 บาท คิดเป็นร้อยละ 90.57 ของต้นทุนรวมทั้งหมดจะเห็นได้ว่ามีราคาสูงมากเนื่องจากอาหารเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ในการผลิตไข่ไก่ ซึ่งสอดคล้องกับ จรินทร์ทิพย์ จงใจรักษ์และวราภรณ์ ทองซัช (2553) ผลศึกษาพบว่าต้นทุนการผลิตไข่ไก่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงแบบอิสระและแบบประกันราคาประกอบด้วยค่าอาหารสัตว์ที่มีสัดส่วนสูงที่สุดร้อยละ 66.10 และ 69.63 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมดตามลำดับรองลงมาได้แก่ค่าพันธุ์สัตว์มีสัดส่วนร้อยละ 16.76 และ 15.06 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมดสาเหตุเนื่องจากเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ไข่แบบประกันราคาไม่สามารถตัดสินใจในการจัดการด้านการผลิตการตลาดได้ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับบริษัทคู่สัญญาจึงทำให้ต้นทุนการผลิตและผลพลอยได้แตกต่างกับเกษตรกรผู้เลี้ยงแบบอิสระที่สามารถเลือกซื้อปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งกำหนดระยะเวลาการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตได้ การเลี้ยงไก่ไข่ทั้ง 2 รูปแบบมีข้อแตกต่างทั้งด้านต้นทุนรายได้และด้านการจัดการเกษตรกรจะเลือกเลี้ยงแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านๆ เช่น เงินทุนการจัดการและความพร้อมของตัวเกษตรกรเอง จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เลี้ยงแบบประกันราคาไม่มีความเสี่ยงด้านการตลาดและได้รับราคาที่แน่นอนอย่างไรก็ตามการเลี้ยงแบบประกันราคาก็มีทั้งข้อดีและข้อเสียซึ่งเกษตรกรควรศึกษาข้อมูลให้ละเอียดรอบคอบส่วนการเลี้ยงแบบอิสระจะมีความเสี่ยงด้านการตลาดถ้าปริมาณผลผลิตออกมากและราคาตกต่ำจะทำให้ประสบการขาดทุนได้ในทางตรงข้ามถ้าผลผลิตมีน้อยราคาดีเกษตรกรก็จะกำไรมากและปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย

สมัยมาใช้มากขึ้นรวมทั้งมีการบริหารจัดการที่ดีทำให้ผลผลิตมีมากขึ้นเกษตรกรต้องมีการบริหารจัดการด้านต้นทุนผลผลิตและการตลาดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและภาครัฐควรเข้ามาช่วยดูแลในด้านการผลิตการตลาดและด้านราคาหากราคาลดลงจนใกล้ถึงต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่ำสุดภาครัฐควรเข้ามาดูแลเพื่อให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพอยู่ได้

2) ในการประหยัดต้นทุนทำได้โดย

1) โรงเรือน – ถ้าเป็นเกษตรกรทั่วไปที่ไม่ได้มีต้นทุนมากนัก อาจจะทำฟาร์มไก่ในลักษณะภูมิปัญญาชาวบ้านโดยใช้วัสดุที่มีอยู่แล้ว เพื่อประหยัดต้นทุนในการเลี้ยงไก่ไข่ได้ซึ่งสอดคล้องกับ ธนวัฒน์สุระนรากุล (2555) ที่พบว่า กลุ่มเกษตรกรบ้านกลางที่ยึดหลักวิถีการเลี้ยงไก่ไข่ที่ใช้โรงเรือนแบบเปิดที่ทำด้วยไม้และมุงหลังคาด้วยหญ้าคาใช้ต้นทุนการสร้างโรงเรือนถูกและคุ้มค่าประมาณ 70,000 บาทต่อโรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่ได้ 1,300 ตัวต่อโรงเรือนอายุการใช้งานทนทานมีวิธีการจัดการที่เรียบง่ายเช่นการกกลูกไก่การให้อาหารให้น้ำและการเก็บไข่สะดวกไม่ยุ่งยากรวดเร็วผลผลิตสูงสุดเฉลี่ย 95.4 เปอร์เซ็นต์ต่อฟาร์มเป็นการจัดการฟาร์มจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่ประยุกต์ดัดแปลงให้สามารถพึ่งพาตนเองได้เพื่อลดการใช้ปัจจัยจากภายนอกที่มีต้นทุนการผลิตที่สูงเช่นไม่เลือกใช้โรงเรือนแบบปิดที่ทันสมัยระบบการให้อาหารน้ำและแสงแบบอัตโนมัติสิ่งเหล่านี้กลุ่มเกษตรกรไม่ยอมรับการใช้ปัจจัยภายนอกที่ทันสมัยและมีราคาสูงรูปแบบวิธีการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มไก่ไข่แบบบ้านกลาง (Ban Klang Model) ที่ใช้ในปัจจุบันนี้สามารถนำไปถ่ายทอดและส่งเสริมให้เกษตรกรผู้สนใจใช้เป็นทางเลือกเลี้ยงไก่ไข่ได้และสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) อุปกรณ์ – ประกอบด้วยอุปกรณ์การให้น้ำการให้อาหาร และ รั้วไข่สำหรับเกษตรกรทั่วไปสามารถที่จะสร้างอุปกรณ์เหล่านี้จากวัสดุเหลือใช้ หรือ ที่มีอยู่ในครัวเรือนได้เพื่อลดต้นทุนในการเลี้ยงได้แต่สำหรับผู้ที่มีต้นทุน

ในการเลี้ยงสามารถซื้ออุปกรณ์สำเร็จรูปมาใช้ได้เลย และมีอายุการใช้งานสูง โดยอุปกรณ์เหล่านี้เฉลี่ยแล้วจะอยู่ที่ประมาณ 30,000-50,000 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรือน และจำนวนไก่ไข่ที่นำมาเลี้ยง 3) อาหาร - ไก่พันธุ์ไข่ต้องได้รับสารอาหารที่เพียงพอในแต่ละวัน ค่าใช้จ่ายด้านอาหารจึงเป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียทุกวันจะมากขึ้นขึ้นอยู่กับจำนวนของไก่ไข่ที่นำมาเลี้ยง อาหารเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ในการผลิตไข่ไก่ซึ่งการผลิตอาหารใช้เองในฟาร์มจะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตไข่ไก่ได้ การที่ผู้เลี้ยงจะลดต้นทุนการผลิตในส่วน of ค่าอาหารลงนั้น สามารถทำได้โดยการประกอบสูตรอาหารที่มีราคาถูก แต่คุณภาพดี เลือกใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีราคาถูกตามฤดูกาลและให้อาหารแก่ไก่กินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ไข่ที่มีคุณภาพและต้นทุนต่ำซึ่งสอดคล้องกับ สมศรี คงแก้ว (2556) ที่ให้สูตรอาหารไก่ไข่ แบบลดต้นทุน ประกอบด้วยส่วนผสม 1. ปลายข้าว 2 กก. 2. รำละเอียด 2 กก. 3. อาหารไก่ 1 กก. ส่วนผสม 1. ปลายข้าว 2 กก. 2. รำละเอียด 2 กก. 3. อาหารไก่ 1 กก. วิธีการทำ - นำส่วนผสมทั้งหมดมาคลุกเคล้าให้เข้ากัน เมื่อเข้ากันดีแล้วก็สามารถนำไปให้อาหารไก่ได้เลย การนำไปใช้ - การให้อาหารไก่ ให้ครั้งเดียวสามารถกินได้ตลอดวัน อัตราส่วนในการให้อาหาร 0.5 กก. ต่อ 1 ตัว

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงรูปแบบการประหยัดต้นทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดขอนแก่น ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ เกษตรผู้สนใจจะเลี้ยงไก่ไข่ ควรนำไปพิจารณาประกอบ การเริ่มต้นการเลี้ยงไก่ไข่

1.2 เกษตรผู้จะเลี้ยงไก่ไข่ควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่ในเรื่องอื่นๆ

นอกเหนือจากรูปแบบการลดต้นทุนทั้งผันแปรและคงที่ ข้างต้นด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรทำการศึกษาในประเด็นของ การจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายแต่ละวัน วิเคราะห์ต้นทุนของอาหารไก่ไข่ระหว่างซื้อจากบริษัทหรือทำการผลิตเองอะไรจะประหยัดต้นทุนมากกว่า รวมถึงการวิเคราะห์ จุดคุ้มทุน ผลตอบแทนจากการลงทุนในการเลี้ยงไก่ไข่ว่าคุ้มค่ากับการลงทุน ระยะเวลาที่เลี้ยงหรือไม่และเป็นประโยชน์สำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการประหยัดต้นทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในจังหวัดขอนแก่น” สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็เพราะได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมีอาจารย์นิเทศาจารย์ และอาจารย์ พราวภวิณี พัทธรัตนปกรณ์ ที่ได้ให้คำแนะนำรวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ จนกระทั่งงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยดีผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาในที่นี้ด้วยขอขอบคุณสำนักวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ให้การสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงมีส่วนช่วยเหลือจนทำให้รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ขอระลึกถึงและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ในโอกาสนี้ด้วย

บรรณานุกรม

- กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2557). *การเลี้ยงไก่ไข่*. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2557, ได้จาก <http://region9.dld.go.th>
- จรินทร์ทิพย์ จงใจรักษ์ และวารสารณทองซซ์.(2553). *การศึกษาจุดคุ้มทุนของการเลี้ยงไก่ไข่แบบอิสระและแบบมีสัญญาผูกพันสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่*. สืบค้น วันที่ 25 กันยายน 2557, ได้จาก<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=827901>
- ชนพัฒน์ สุระนรากุล. (2555). *การเลี้ยงไก่ไข่ของกลุ่มเกษตรกรที่บ้านกลางจังหวัดนครพนมโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนสาขาวิชาสัตวศาสตร์วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม*. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2557, ได้จาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/article_detail.php?ArticleID=106268
- ปศุสัตว์จังหวัดขอนแก่น. (2558). *รายชื่อทะเบียนฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ที่ได้รับรองมาตรฐานฟาร์ม*. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2558, ได้จาก <http://www.pvlo-kkn.dld.go.th>
- สมศรี คงแก้ว. (2556). *สูตรอาหารไก่ไข่แบบลดต้นทุน*. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2558, ได้จาก <http://www.kasetporpeangclub.com/forums>
- สมาคมผู้ผลิต ผู้ค้าและส่งออกไข่ไก่. (2557). *ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และอัตราการบริโภคไข่ไก่ของโลกและไทย ปี 2552-2556*. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2557, ได้จาก <http://www.egg-thailand.com>
- สาวิตรี บุญเพชร. (2557). *สรุปข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ประจำปี 2557*. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2557, ได้จาก<http://ict.dld.go.th/th2/index.php/th/report/196-report-lthailand-livestock/reportservey2557/713-report57-check>